

У НовомСаду, 18. фебруара 2019.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА “ЖИВЕТИ УСПРАВНО” ЗА 2018.

Центар ЖИВЕТИ УСПРАВНО основан је 22.2.2002. С обзиром на мисију стварања окружења у коме ће се поштовати сва људска права особа са инвалидитетом и омогућити пуна примена Међународне конвенције о правима особа са инвалидитетом, Центар 11 година ради на пољу приступачности, стварању услова за социјалну инклузију и предуслова за овај процес у смислу пилотирања служби подршке који још увек не постоје у заједници или нису развијене: организован превоз 2008 - мај 2011. (до формирања градске диспечерске службе маја 2011. године), сервис персоналне асистенције почев од 2008, искуствено (вршњачко) саветовалиште од марта 2010. године.

Проистекао је из Саветовалишта за психо-социјалну подршку особама са инвалидитетом који је 19.9.2000. отворила тадашња београдска канцеларија француске хуманитарне организације HANDICAP INTERNATIONAL (ХИ).

Услугу персоалне асистенције у прошлој години користило је 16 особа (12 жена и 4 мушкарца) Због динамике прилива средстава у првих 4,5 месеца услугу смо у првих 4,5 месеца користиле само нас 5 из Новог Сада, колега из Мартоноша и од фебруара једна колегиница из Суботице, од средине априла до краја маја нас 8. од 1. јуна до 8. јула, с обзиром на одлазак тадашње потпредседнице Центра, опет 7, од 9. до 31. јула 8, од 1. августа до 16. септембра нас 10, од којих једна колегиница 4, једна 6 сати, 2 16, једна 24, колега 9 и остале 8, од 17. септембра 13 корисника (11 жена и 2 мушкарца) након што су 29.9. објављени резултати другог конкурса Градске управе за социјалну и дечју заштиту, од 10. октобра услугу је почела да користи још једна корисница из Новог Сада, која је сама пронашла асистенткињу и од 22. октобра још један корисник, за кога је процедура одабира због врсте асистенције која им је потребна трајала мало дуже. Од 22. октобра до 31. децембра асистенцију је у организацији Центра користило 14 особа У Новом Саду и једна у Суботици (12 жена и 3 мушкарца).

Тим пројекта у саставу стручни радник, кординаторка и/или супервизорка, код двоје корисника све троје, или корисница која од почетка користи услугу обишли су осамнаест особа, од којих је 16 користило услугу у прошлој години, један колега је почео да је користи 11.2.2019, а једна колегиница ће се јавити у тренутку када јој буде била потребна услуга. Са још једном је обављена процедура увођења у услугу. Једна претходна корисница послала је упит о могућности коришћења услуге.

Обука за 13 корисника/ца асистенције о основама инвалидности, принципима самосталног живота и услугама социјалне заштите који га омогућавају, обавезе корисника као послодавца, управљање радом персоналног асистента/киња организована је 6.9. у канцеларији Центра уз учешће тима пројекта и 18. октобра за нову корисницу, којој су присуствовали садашњи и први стручни радник и троје асистента

На састанку са асистентима, 10.10, поред става о неодговарајућој висини зараде с обзиром на врсту посла, одговорност и најчешће двократно радно време, део асистената перципирао је Центар као агенцију за запошљавање асистената/киња, делу њих не прија начин опхођења корисника/ца, нити услови под којима ради. Један асистент, због изостанка обуке о техникама подизања повредио је кичму. У наредне три недеље одржана су два консултативна састанка са корисницима у циљу унапређења услова рада. У трима зградама неопходна је адаптација улаза и лифта, код двеју корисница потенцијално увођење дизалице и других помагала, код једне је крајем године промењен кревет на коме се један од асистената одмара док је у ноћној смени. Организоване су три кућне посете. Одржан је заједнички консултативни састанак на коме су асистенти/киње, уз учешће дела корисница упућени у основне технике подизања и трансфера, што је био и саставни део акредитоване обуке кроз коју су прошле две групе асистената/киња, укупно 22 садашњих (сви који су у том тренутку радили) и претходних асистената/киња.

Последњи састанак у октобру био је посвећен организационом аспекту услуга. Подељене су улоге у делу који се односи са кандидатима/кињама и њихово увођење и упознавање садржаја, пружања и спровођења услуге у организацији. Предложено је да би се унапредила информисаност јавности и потенцијалних корисника отварање странице на фејсбуку на којој су поствљене све информације у вези са услугом и запослењем. <https://www.facebook.com/groups/349848952436755/>

Шестог новембра одржан је састанак корисника/ца и асистената/киња, који је у делу био евалуативан, а у делу информативан https://www.youtube.com/watch?v=s5ARX-_7ais&t=102s јер је оснивач европског покрета својим говором на европској конференцији о самосталном животу покренуо питање директног плаћања трошкова услуге кориснику/ци, који би сходно томе могли да изаберу пружаоца и начин који им најбоље одговара, док покрет у Србији сматра да то у овдашњим социо-економским приликама готово није могуће, сем уз прецизно нормирање на основу анализе потреба и студије случаја, о чему је био фокус састанка предстаника/ца Центра и Центра за самостални живот особа са инвалидитетом.

Десетогодишњица покретања услуге, 8.11.2018. обележена је на тај начин што су сагледани досадашњи исходи ефекти и исходи услуге и разговарали смо о даљим корацима и модалитетима. Чланова/ица и запослених Центра који су 10 година свог живота уложили у овај процес, придружиле су се в.д. начелница Градске управе за социјалну заштиту и службеница задужена за администрирање конкурса за пројекте које реализују организације цивилног друштва.

У току новембра одржан је још један заједнички састанак посвећен исходима свих досадашњих састанака и процеса и 17. децембра последњи заједнички састанак посвећен начину рада у прва 3 месеца наредне године и усменој евалуацији акредитоване обуке која је одржана 12-14. децембра по акредитованом програму Центра за самостални живот особа са инавалдитетом Србије пошто је писана евалуација показала незадовољство начином рада и начином на који су представљен теме.

Средствима одобреним кроз други конкурс ресорне градске управе за 2019. одржане су две акредитоване обуке персоналних асистената/киња. Првој, од 12. до 14. децембра присуствовало је 14 учесника/ца (12 персоналних асистената/киња који су тренутно радили, стручна радница која је радила у 2017. и мастер студент социјалног рада Факултета политичких наука Универзитета у Сарајеву који је у периоду април-јун био на двомесечној стручној пракси у Центру оквиру ЕРАСМУС+ пројекта Trans2Work и у оквиру пројекта на првом конкурсном учествовао у селекцији корисника и креирању пратеће документације, прошавши кроз све сегменте услуге. Трошкове његове обуке покрио је Центар, пута он сам, а био је смештен код једне од корисница асистенције.

Будући да је за обуку било пријављено 25 учесника/ца, када је програмом обуке предвиђено максимално 15 и да тренери/ице због раније преузетих обавеза нису могли другу обуку да одрже у другој половини децембра, а Центар зог процедуре уплате хотелу и извођачу обуке (обе услуге морају да се плате унапред), пре децембра није имао финансијских услова за организацију обуке с обзиром на процедуру исплате одобрених средстава (динамика у овом случају није била спорна), уз сагласност ресорне управе одржана је 11-13. јануара 2019. Присуствовало јој је 12 учесника/ца, од којих један на пракси за стручног радника у социјалној заштити због добијања лиценце. Једна учесница није положила завршни текст јер је због претходних обавеза изостала са дела обуке и биће јој омогућена да кроз тај део прође идући пут.

Учесници/е су изнели да фокус са корисника/ца треба да се помери и на асистенте/киње, да део о техникама подизања треба да буде конкретнији, да је део обуке дискриминаторан јер се односи на начин комуникације са особама са инавалдитетом, а сви смо људи, да није било довољно интерактивности и да је део изнетог садржаја анахрон.

Евалуација друге обуке указује на другачији начин рада, који је учесницима/ама више одговарао упркос сазнању коју су имали о првој, начин преношења тема, део који се односи на информације и вештине, фокус је био и на корисницима/ама и на асистентима/кињама.

С обзиром на ретроактивно финансирање, Центар све активности које подразумевају уплату трошкова за услуге добављача унапред може да организује или у децембру када се уплаћују средства за реализацију активности у последња 2 месеца у години или да за те намене обезбеди друга, резервна, додата средства премда је акредитована обука један од минималних стандарда за који је ЛС по закону обавезна да обезбеди новац. Последица одлагања обуке на почетак процеса (сви асистенти/киње су прошли основну обуку и упућени/е су у рад, а за котиснике је 6.9. организована обука о покрету за самосталну живот, овој услузи као основном алату за самостални живот особама којима је потребна и

потенцијалном праву сваке особе), један од асистената који је почео да ради 17.8. повредио се услед неупућености корисника и своје у технике подизања. Тридесет првог октобра организована је интерна обука на којој је асистенткиња, по струци физиотерапеуткиња, у сарадњи са два корисницама које су завршиле медицинску школу и супервизорком, показала основне покрете и предочила предуслове који су важни. За ову годину оваква ситуација избегнута је јер није било физички могуће, због обавеза тренерског тима, да се обе обуке организују у децембру, па је једна група, уз одобрење Градске управе, имала обуку од 11. до 13. јануара 2019.

На свом последњем састанку у децембру 2018. године, Управни одбор Центра донео је одлуку да, сходно расту месечне потрошачке корпе, нето плата асистентима/кињама од јануара 2019. за пуну норму буде 35.000,00 динара, од чега ће Град покрити 30.000,00 динара, а остатак ће бити финасиран средствима од партиципације и из других извора. Асистентима који су радили ноћну смену у августу је анексом повећана плата на 30.000,00 динара, а двома од њих, с обзиром на обим посла у новембру и децембру на 35.000,00. Од јануара ће се основица за рад ноћу и у време празника увећавати у складу са важећим прописима.

Тек након увођења услуге персоналне асистенције у градску одлуку о социјалној заштити биће могуће да Центар потпише споразум о трајној сарадњи са Центром за социјални рад о упућивању корисника/ца на ову услугу и заједничком обезбеђивању њене доступности и унапређивању квалитета. Томе ће претходити анализа потреба на терену. Директорка ЦСР предложила је што хитније одржавање састанка са Градском управом на ову тему. Урадићемо све што је до нас да буде одржан до краја марта 2019.

Оно што није урађено и што је први пут извесно у 2019. јесте измена Одлуке о социјалној заштити Града Новог Сада. Поред обезбеђивања континуитета и у прошлој години постигнутог нивоа услуге, фокус овогодишњег пројекта биће управо на преговарачком процесу да ЦСР утврди стање на терену и да на основу тога Град уведе ову услугу у своју Одлуку јер без тога непостоји формални основ за учешће надлежне установе, која једина располаже подацима о особама које имају право на њу, у информисању и упућивању потенцијалних корисника/ца и учешћу у унапређењу квалитета услуге, што је угрожавајуће по особе којима је ова услуга потребна, а сем Центра „Живети усправно“, који има ограничене финансијске могућности, у граду не постоји ниједна друга инстанца којој могу да се обрате.

Са Центром за самостални живот особа са инвалидитетом Србије и прошле године остварили смо сарадњу у делу сталне размене информација и одржавања акредитоване обуке за персоналне асистенте/киње. У оквиру прве, 13.12. у Хотелу Путник одржан је састанак о могућности промене законског оквира у делу који се тиче процене потреба за услугом и начина и извора њеног финансирања. Договорена је заједничка израда студије случаја и анализа стварних потреба за услугом на узорку од 297 особа које тренутно користе ову услугу у Србији под истим критеријумима. Објављено је друго допуњено издање књиге

„Изборити се за избор: животна прича Гордане Рајков“ у суиздању двају центара и УГ „Женске студије и истраживања“

Имали смо константну размену информација и учешћествовали у консултативним процесима са Европском мрежом за самостални живот и њеним чланицама.

Поред услуге персоналне асистенције, Центар је у току прошле године пружио искуствену подршку и подршку социјалног радника или менторство стручних радника, супервизорке и координаторке програма за једнакост јавног говора за минимално 45 особа у односу на самостални живот, посредовање у запошљавању, породичне и партнерске односе и одласку у иностранство,

Центар је у периоду април-август 2018. организовао двомесечну стручну праксу за једног студента завршне годинне социјалног рада на ФПН Универзитета у Сарајеву, једног студента прве године социјалног рада на првој години и апсолвенткињу новинарства ФПН-у Универзитета у Подгорици у оквиру пројекта Trans2Work Програма Ерасмус + који реализује Европска комисија, а тиче се подршке запошљавању тренутних и свршених студената/киња са инвалидитетом. Више на:

https://www.youtube.com/watch?v=ddWRIFCSPBo&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3wDbDpapmpwqSyYme_eVnPRucc0u3KOSG9yywSBrnWFr33JtsGFiGiqVA

http://www.rtcg.me/tv/emisije/zabavni/index/218573/index-22102018.html?fbclid=IwAR1Av9TLI2WIB85keLI_Zky7djsZSCGyBEQ_o4v2bpEp8OQCV6WjiGsLOo (в. од 15. мин).

http://www.rtcg.me/tv/emisije/zabavni/index/218573/index-22102018.html?fbclid=IwAR1Av9TLI2WIB85keLI_Zky7djsZSCGyBEQ_o4v2bpEp8OQCV6WjiGsLOo

мин).

Такође уз споразум о пословној сарадњи са Универзитетом Сингидунум организована је петнаестодневна радна пракса за једну студенткињу социјалног рада. За троје мастер студената још увек у току једногодишња стручна пракса за добијање лиценце стручних радника у социјалној заштити.

Супервизорка програма Центра и један од волонтера на стручној пракси за стручне раднике у социјалној заштити, који уједно и користи асистенцију, прошли су у новембру кроз основну обуку УНДП-ија за посредовање при запошљавању особа са инвалидитетом.

Тим Центра претходне године ретко је учествовао на догађајима и у истраживањима других организација и/или институција свестан неопходности превасходног деловања на терену и пуног спровођења онога што је до сада усвојено/истражено.

Центар је у току прошле године имао 29 запослених по уговору о раду на одређено време (23 жена, од којих 3 жене са инвалидитетом, 6 мушкараца), двоје асистената по уговору о делу и 3 асистенткиње ангажовао је преко студентске задруге. С обзиром на укупан број запослених, једна особа са инвалидитетом засновала је по тој основи стални радни однос почев од 26. октобра 2018.

На различитим нивоима дошло је до промене квалитета у раду Центра нарочито након учешћа супервизорке на радионици о стратешким комуникацијама Мреже фондација за мир. Састанком који је након тога уследио, а претходила су му два консултативна

састанка са евалуаторком програма РЖФ-а у вези са прикупљањем средстава у локалној заједници, започела је унутрашња трансформација (рада) Центра и његових активних чланова/лица у односу на преузимање одговорности за процес. Најпре је дошло до постепено повлачења дела људи који више не виде себе у Центру. Одржан је низ састанака од јула до септембра у правцу унапређења начина рада, 10. октобра одржан је на својеврстан начин евалуативно-консултативни састанак са асистентима/кињама, који је био повод низу других активности.

Односи с јавношћу и активности прикупљања средстава целе прошле године биле су веома интензивне. У марту је Фондација Catalyst покренула је кампању прикупљања средстава за персоналну асистенцију особама којима је потребна дуже од 8 сати. Донацијама пословног сектора, донирањем на рачун Центра, кроз акцију „100 страна превода“ Удружења Преводилачко срце, захваљујући којој је компанија Fine Foods у ресторанима McDonaldsa широм Србије у априлу у својим ресторанима прикупљао средства за ову намену директним уплатама грађана такође и преко интернета и на рачун Центра и куповином књига у оквиру акције „Живети усправно – 0,1%“ у сарадњи с CRACKER - ArtRoots Guerilla иницијативом . Прикупљен је износ од 454.003,00 динара. Кроз акцију „Живети усправно – 0,1%“ организоване су две књижевно-поетске вечери, прва 7. маја у књижари кафеу Булевар Букс где су учествовали Горан Стојичић, Слободан Тишма, Маја Солар, Јелена Ангеловска, Марија Маца Обровачки и Сениша Туцић, и друга 9. јуна у ЦК 13 уз учешће Алексеја Кишјухаса, Стевана Брадића, Душана Вејновића, Ање Дробац, Александра Крстића, Олге Симић и Тање Јосић које су извеле играказ по тексту Маријане Чанак. Приликом оба ова догађаја приход од продаваних књига које смо добили од ИК Прометеј, Културног центра Новог Сада, Завода за културу Војводине, Трећег Трга, Контраст издаваштва, Асоцијације Културанова, Нојзаца, Патрика Ковалског, Вере Копицл и Тање Туцић који су поклонили неколико својих књига био је подршка персоналној асистенцији.

Такође, као подршку акцији „Живети усправно – 0,1%“ одрекли су се прихода од свог годишњег концерта одржаног 25. јуна приватна музичка школа Петра Јелића, Културно склониште

У оквиру акције „Живети усправно – 0,1%“ у сарадњи с CRACKER - ArtRoots Guerilla иницијативом покренутом у мају 2018. с циљем прикупљања средстава за асистенцију особама којима је ова услуга потребна дуже од 8 сати, 26. октобра организован је концерт подршке у Синагоги на ком су учествовали Поп хор Радио, клапа Сутон, хор гимназије Светозар Марковић, дечји хор Чаробна фрула, Нађа Врачарић и Марко Чурчић. Сутрадан је музиколог мр Душан Михалек приход од продаје књиге „Музика и реч“ на промоцији у Студију М којом је обележио 50. годишњицу свог рада и седамдесетогодишњице од оснивања Радија усмерио на асистенцију. Прикупљен је износ од 45.310,00 дин. Ове кампање и акције у склопу ње, имале су приличну медијску подршку, а акција „Сто страна превода за персоналну асистенцију особама са инвалидитетом још увек траје. Такође намеравамо да организовањем различитих културних догађаја наставимо акције „Живети усправно – 0,1%“.

У октобру се Центру прикључила волонтерка Соња Рончевић, која је одлучила да допринесе у делу прикупљања средстава. Захаљујући њеном посредовању десетак привредника из Новог Сада и Бачке Тополе уплатило је донацију у износу од 1.000,00 до 10.000,00 динара.

Градска управа за социјалну и дечју заштиту кроз свој први конкурс за програме удружења грађања у области социјалне заштите од интереса за Град одобрила је 3.000.000,00 динара за услугу персоналне асистенције, а на другом од средстава из ребаланса градског буџета за 2018. 4.150.000,00 дин.

Crowd funding кампању и друге активности у циљу одрживости сервиса биле су више него задовољавајућој мери медијски пропраћене:

<http://www.autonomija.info/kampanja-za-donacije-za-usluge-personalne-asistencije-u-novom-sadu.html>

<http://www.dijalog.net/kampanja-prikupljanja-donacija-za-usluge-personalne-asistencije-u-novom-sadu/>

<http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/184161/Pokrenuta-kampanja-za-plate-personalnih-asistenata-u-Novom-Sadu.html>

<https://www.linkedin.com/pulse/100strana-za-personalne-asistente-osoba-sa-olgica-andric/>

<https://www.kanal9tv.com/kampanja-za-personalnu-asistenciju/>

<http://www.mojnovisad.com/vesti/milica-ruzicic-novkovic-personalna-asistencija-je-preduslov-za-samostalan-zivot-osoba-sa-invaliditetom-id20935.html>

https://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2018&mm=06&dd=01&nav_id=1399331

<https://www.danas.rs/drustvo/treca-uspesna-crowdfunding-kampanja-na-donacije-rs/>

<http://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/tre%C4%87a-uspe%C5%A1na-crowdfunding-kampanja-na-donacijers>

<http://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/189691/Gradjani-licnim-donacijama-obezbedili-plate-za-personalne-asistente-u-Novom-Sadu.html>

<https://insajder.net/sr/sajt/drustvo/11457/Centar-%E2%80%9E%C5%BDiveti-uspravno-%E2%80%9C-Zahvaljuju%C4%87i-donacijama-obezbe%C4%91en-rad-asistenata-za-osobe-sa-invaliditetom.htm>

<https://www.vajbmagazin.com/humanitarna-akcija-personalna-asistencija-za-osobe-sa-invaliditetom/>

<http://www.nshronika.rs/gradske-teme/gradani-licnim-donacijama-obezbedili-plate-za-personalne-asistente-osoba-s-invaliditetom/>

<https://www.kanal9tv.com/uspela-kampanja-za-personalnu-asistentciju-centra-ziveti-uspravno/>

<https://www.dnevnik.rs/novi-sad/ziveti-uspravno-nedostaje-jos-660000-dinara-za-personalne-asistente-09-06-2018>

<http://www.infonet-vojvodina.rs/vesti/kampanja-centra-ziveti-uspravno/>

<http://www.autonomija.info/udruzenje-kampanja-za-personalnu-asistenciju-uspela-nastavljamodalje.html>

<https://www.kanal9tv.com/uspela-kampanja-za-personalnu-asistentciju-centra-ziveti-uspravno/>

http://www.unsa.ba/novosti/iskustva-studenata-nakon-ucesca-u-razmjeni-u-okviru-projekta-trans2work?fbclid=IwAR2jwoljBTSQ3frOlwkqo0vAiuUhw_AOq7-eJLdevVZWolvq1RNnIj5tkTc

<https://www.youtube.com/watch?v=gYFhE4pknce> (ТВ прилог на AI Jezeera Balkans)

http://www.czuns.org/saopstenje-za-javnost-povodom-osamnaest-godina-od-otvaranja-savetovalista-iz-koga-je-proistekao-centar-ziveti-uspravno/?fbclid=IwAR2Ajn6ah2xRuA-H0rATILeG83Z4I6tDITJv7CQr_o3DJBGljrLxsY2-vDs

http://www.autonomija.info/centar-ziveti-uspravno-trazi-personalne-asistente-za-osobe-sa-invaliditetom.html?fbclid=IwAR0Utha_nC_sbhgm86WCVgiQvRr4yudG_hGpoVx-7lcT4sg4w_AI_RbJGKU

<https://www.ucg.ac.me/objava/blog/10/objava/31180-odrzana-zavrsna-radionica-u-okviru-projekta-trans2work>
http://www.rtcg.me/tv/emisije/zabavni/index/218573/index-22102018.html?fbclid=IwAR1Av9TLI2WIB85keL-I_Zky7djsZSCGyBEQ_o4v2bpEp8OQCV6WjiGsLOo
<http://www.czuns.org/saopstenje-za-javnost-deset-godina-od-pokretanja-servisa-personalne-asistencije-za-osobe-sa-invaliditetom-u-novom-sadu/?fbclid=IwAR3dAGuatrVz9K99W78969quVHfIRw4BGjlgSCTbUhClGvozDIiy499gRto>
https://enil.eu/news/ten-years-of-personal-assistance-service-in-novi-sad/?fbclid=IwAR0ytoWEqo23vnLXFWKLGHSxhRC-RptNXhEIL8A_yR9fK37vo0C8dz8Ro_8
<http://www.czuns.org/materijal-za-novinare-ke-povodom-3-decembra-medjunarodnog-dana-osoba-sa-invaliditetom/?fbclid=IwAR1BICy-DX715St4LHFB0TJpDhDS87mDiVcuBtcYkFdNXp9ORqif9hhsxk>
<http://rs.n1info.com/Vesti/a440959/Personalni-asistenti-za-osobe-sa-invaliditetom.html?fbclid=IwAR16cPzPt9zS7L76EkGJROFVGQOv63Rav44ynmtvE6qFgxcxqku0Qe0Lq8>
<https://www.kanal9tv.com/kada-je-stepenica-prepreka/>
https://www.dijalog.net/ruzicic-novkovic-u-srbiji-je-podanicki-mentalitet-dominantan/?fbclid=IwAR0zeLwh1vmk_0XEM7WygOrIAS2YITB2eiUrr68fGpDRGRC6y9afFjZFrHA
<https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/204613/Taksi-vozila-i-gradski-prevoz-nepriступacni-za-osobe-sa-invaliditetom.html?fbclid=IwAR1H-3c4zaBV40xB-Fka5IGJMhhGT4yclN-ErcJlGfd5SMytZUoCvXO6dc>
https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/204892/Plate-za-personalne-asistente-ponovoneizvesne.html?fbclid=IwAR0rhPYiimA_f19Z5WgwNXZRZ9k4A43i-aUoYINqPFXGgLNJiQsUFLibX6k

Продукцијски тим Центра, поводом 18 година од отварања саветовалишта питао је људе који су (били) упућени на Центар шта им значи сарадња с њим и која је улога Центра у заједници. Од тога настао је фото спот <https://www.youtube.com/watch?v=ddWRIFCSPBo&feature=youtu.be>

Од 1111 особа/организација које су означиле да им се свиђа страница Центра на ФБ, 1.099 прати њен садржај. Новоотворена група на ФБ персонална асистенција - цжу (https://www.facebook.com/search/top/?q=personalna%20asistencija%20-%20c%20%5%BEu&epa=SEARCH_BOX) има 152 члана/ице, профил Центра на Инстаграму прати 145 особа, а сајт који је средином године био оборен и од тада, у недостаку времена, враћен с делом података, прошле године имао је 3244 корисника/це. Од постављања у новембру 2016. до 17.2. 2019 укупно 5213. Центар на Twitterу има 120 пратиља/лаца.

Следи табеларни приказ реализованих програма Центра у првих 8 месеци 2018. с појединачним изворима и износима средстава:

РЕАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ ЦЕНТРА У 2018. ГОДИНИ И СВИ ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВОРИ И ИЗНОСИ СРЕДСТАВА			
Ред бр.	Назив програма	Извор финансирања*	Износ средстава
1.	Сервис персоналне асистенције	Буџет Града Новог Сада - ГУ за социјалну и дечју заштиту	7,150,000.00
2.	Сервис персоналне асистенције	Буџет Града Новог Сада - ГУ за привреду кроз јавни рад	845,337.00
3.	Годишња подршка самосталном животу жена с инвалидитетом у НС	Реконструкција Женски фонд	1,108,428.00

4.	Сервис персоналне асистенције	Грађани/ке директним акцијама прикупљања средстава	412,877.71
5.	Сервис персоналне асистенције	Пословни сектор	764,757.00
6.	Сервис персоналне асистенције	Личне донације	131,860.00
7.	Сервис персоналне асистенције	Партиципација корисника/ца	897,155.30
8.	Сервис персоналне асистенције	Продаја књига	7,700.00
9.	Сервис персоналне асистенције	Рециклажа тонера и акумулатора	3,940.00
10.	Сервис персоналне асистенције у 2017.	Услуга превођења	30.500,00
	УКУПНО 2018. година		11,352,555.01

Председавајућа
 мр Милица Мима Ружичић-Новковић

Центар Живети усправно
 Јеврејска 20, 21000 Нови Сад
 Тел./ факс: 021/42-42-91
 office@czuns.org
 www.czuns.org
 Жирорачун: 340-11001286-31Ерсте Банк А.Д
 ПИБ 100726733